

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, професора **Ткач Марії Михайлівни**
на дисертаційну роботу
ЧЕНЬ ЛІНА

«Формування індивідуального вокально-виконавського стилю
у студентів факультетів мистецтв»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
зі спеціальності 014 Середня освіта (музичне мистецтво)

Вивчення тексту дисертації Чень Ліна та опублікованих нею наукових праць надає підстави для представлення розгорнутої характеристики основних результатів дослідження та визначення відповідності представленої роботи вимогам, які ставляться до такого типу наукових робіт.

Актуальність проблеми формування індивідуального виконавського стилю у студентів-вокалістів факультетів мистецтв зумовлена сучасною парадигмою мистецької освіти. Сучасність виконаного дослідження Чень Ліна підкреслюється й тим, що в його змісті враховано міждисциплінарні зв'язки, специфіку виконання вокальних творів для учнів шкільного віку, а також досягнення науки в галузі психології, педагогіки та мистецтвознавства.

Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень дисертації, отриманих результатів, висновків та рекомендацій підтверджується використанням дисертанткою загальнонаукових, теоретичних та практичних методів дослідження. Тему дослідження проведено всебічно та досконало. Логічна структура роботи визначається її метою, сформульованими науково-практичними завданнями. Основні наукові результати дослідження отримані дисертанткою особисто і характеризуються науковою новизною.

Слід відмітити, що отримані Чень Ліна наукові результати мають достатній ступінь обґрунтованості, що підтверджується аналізом праць вітчизняних та зарубіжних учених щодо проблеми формування індивідуального виконавського стилю у студентів-вокалістів факультетів мистецтв, апробацією результатів дослідження на міжнародних та

всеукраїнських науково-практичних конференціях. Висновки та рекомендації є логічним завершенням проведеного дослідження.

На особливу увагу заслуговує *авторська методика* цілеспрямованого формування індивідуального виконавського стилю у студентів-вокалістів факультетів мистецтв, яка розмежовується на три етапи, де:

- *перший етап* спрямовується на пошук інформації в літературних джерелах для вивчення та усвідомлення стилю самого вокального твору з урахуванням композиторського задуму, рис його авторської музичної мови та суб'єктивних художньо-естетичних цінностей;

- *другий етап* спрямовується на формування унікальних рис звукового відтворення авторського нотного тексту вокального твору з доцільним застосуванням грудних та головних резонаторів, майстерним залученням верхньої щелепи та інших складників виконавського апарату до процесу голосоутворення, з «утриманням» звуку у «фокусі» по всьому голосовому діапазоні тощо;

- *третій етап* зорієнтований на формування самобутніх рис артистизму з урахуванням уявної побудови як сукцесивних, так і симультанних сценічних образів, а також їх прояв із застосуванням емоційно насичених комунікативних, регулятивних, показових та сенсорно-моторних сценічних рухів.

Характерна особливість *авторської методики* Чень Ліна виявляється в тому, що в ній дуже розгорнуто та ретельно висвітлено *вісім* педагогічних умов досягнення поставленої мети, де: реалізація *першої умови* забезпечує усвідомлення основних рівнів екстраполяції рис індивідуального композиторського стилю з урахуванням національної ідентичності автора вокального твору, суб'єктивного віддзеркалення його внутрішнього світу та відображення онтологічного модусу автора вокального твору; реалізація *другої умови* – сприяє віднайденню стильових «творчих конструктів» вокального твору завдяки усвідомленню діючих на час його написання рис стилю епохи та культурно-історичного періоду; реалізація *третьої умови* –

забезпечує віднаходження рис етнічно-національного стилю, ознаки яких відображаються композитором у вокальному творі; реалізація *четвертої умови* – спрямована на формування у студента-вокаліста виконавських умінь та навичок відтворення самобутніх рис тембрального забарвлення звуку; реалізація *п'ятої умови* – забезпечує досягнення динамічної та ритмічної відповідності розвитку мелодико-інтонаційних ліній стильовим ознакам вокального твору; реалізація *шостої умови* – актуалізує спрямованість творчих зусиль майбутнього вчителя музичного мистецтва на проектування досконалих сукцесивних чи симультанних сценічних образів під час роботи над вокальним твором, риси яких відповідатимуть його стильовим ознакам; реалізація *сьомої умови* – забезпечує мобілізацію творчого потенціалу студента факультету мистецтв для максимально правдивого перевтілення у спроектовані сценічні образи сукцесивного чи симультанного виду як під час підготовки до презентації вокального твору, так і у процесі безпосереднього прилюдного виступу; реалізація *восьмої умови* – сприяє досягненню студентом-вокалістом досконалого прояву різних видів сценічних рухів (комунікативних, регулятивних, показових та сенсорно-моторних) у процесі прилюдної презентації музичного твору.

Практичне значення дослідження Чень Ліна полягає в тому, що його теоретичні висновки та експериментальні результати можуть слугувати основою для оновлення змісту навчальних курсів з методики мистецької освіти, теорії та історії вокального мистецтва, розробки методичних рекомендацій з формування виконавської майстерності магістрантів музичного мистецтва у процесі вокального навчання. Виділені специфічні особливості підготовки студентів факультетів мистецтв до формування означеного феномену з урахуванням національних, ментальних і культурних особливостей дозволяють інтегрувати результати дослідження у міжнародне освітнє культурно-мистецьке середовище.

Дисертаційна робота Чень Ліна охоплює дослідження широкого кола питань, які знайшли відображення у відповідній структурі та змісті.

Мета дослідження досягнута, завдання виконані, що підтверджують висновки дисертації, які абсолютно відповідають змісту проведеного дослідження. Переконливі дані експериментального дослідження, які підтверджені методами математичної статистики, довели ефективність авторської методики формування індивідуального вокально-виконавського стилю у студентів факультетів мистецтв.

Висновок. На підставі викладеного вважаємо, що дисертаційне дослідження Чень Ліна на тему: «Формування індивідуального вокально-виконавського стилю у студентів факультетів мистецтв», є цілісним завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 014 Середня освіта (музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри теорії музики та
естрадного мистецтва факультету мистецтв
імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова

